Universitatea Babeş-Bolyai Facultatea de Chimie si Inginerie Chimica Departamentul de Chimie

Teză de doctorat

Liganzi cu atomi donori din grupa 15 şi/sau 16 şi complecşi cu metale *d*

Raluca Mitea

Conducător științific: Prof. Dr. Anca Silvestru

Cluj-Napoca 2013

Comisie

Președinte:Prof. Dr. Ion Grosu, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-NapocaReferenți:Prof. Dr. Hans Joachim Breunig, Universitatea din Bremen, Germania
CSI Dr. Otilia Costișor, Institutul de Chimie al Academiei Române,
Timișoara
Conf. Dr. Monica Venter, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

Data susținerii publice: 13 decembrie, 2013

Cuprins

L Inter durante	4
I. Introducere	1
II. Triorganorostine P _x N _y chelatice și complecși cu metale tranziționale	5
II.1. Date de interatura	6
II.1.1. Indrittosime P _x N _y cheldlice	0
II.1.2. Complecși al metalelor din grupa 11 cu liganzi P _x N _y	10
II.1.3. Complecși al metalelor un grupa 9 cu liganzi P _x N _y	25
II.1.4. Aplicății catalitice	37
II.2. Kezultate și discuții	43
II.2.A. Inamiosime inpervalente Structure meloculară e $PPb(C \parallel C \parallel NMe_2)$ (2)	43
Structura moleculara a PPII($C_6\Pi_4C\Pi_2NIVE_2-2$) (2)	44
	40
Structura moleculara a [CuCl{PPn ₂ (C ₆ H ₄ CH ₂ NIVIe ₂ -2)}] (4)	51
Structura moleculara a	50
$[CuCl{PPh(C_6H_4CH_2NMe_2-2)_2}] \cdot C_6H_6 (5)$	52
II.2.C. Complecși ai cobaltului (II) cu triarilfosfine	56
II.3. Concluzii	60
II.4. Parte experimentala	62
Sinteza PPh ₂ (C ₆ H ₄ CH ₂ NMe ₂ -2) (1)	64
Sinteza PPh($C_6H_4CH_2NMe_2-2$) ₂ (2)	65
Sinteza P(C ₆ H ₄ CH ₂ NMe ₂ -2) ₃ (3)	66
Sinteza [CuCl{PPh ₂ (C ₆ H ₄ CH ₂ NMe ₂ -2)}] (4)	67
Sinteza [CuCl{PPh(C ₆ H ₄ CH ₂ NMe ₂ -2) ₂ }] (5)	68
Sinteza [CuCl ₂ {PPh ₂ (C ₆ H ₄ CH ₂ NMe ₂ -2)}] (6)	69
Sinteza [CuCl ₂ {PPh(C ₆ H ₄ CH ₂ NMe ₂ -2) ₂ }](7)	70
Sinteza $[CoCl_2{PPh_2(C_6H_4CH_2NMe_2-2)}]$ (8)	71
Sinteza $[CoCl_2{PPh(C_6H_4CH_2NMe_2-2)_2}]$ (9) și	
$[CoCl_{2}{OPPh(C_{6}H_{4}CH_{2}NMe_{2}-2)_{2}}] (9a)$	72
Sinteza $[CoCl_2{P(C_6H_4CH_2NMe_2-2)_3}]$ (10) și	
$[CoCl_{2}{OP(C_{6}H_{4}CH_{2}NMe_{2}-2)_{3}}]$ (10a)	73
Bibliografie	74
III. Liganzi diorganocalcogen(II) cu funcțiuni alcoxo sau ariloxo	
și comportamentul acestora față de metale d	79
III.1. Date de literatură	80
III.1.1. Diorganodicalcogenuri și compuși diorganocalcogen(II)	
cu funcțiuni OH	81
III.1.2. Complecși cu metale tranziționale	89
III.2. Rezultate și discuții	103
III.2.A. Liganzi diorganocalcogen(II) dihidroxilici	103
Structura moleculară a $[Ph_2C(OH)CH_2]_2Se(5)$	
şi [Ph ₂ C(OSiMe ₃)CH ₂] ₂ S (8)	107
III.2.B. Liganzi diorganocalcogen(II) monohidroxilici	110

Structura moleculară a	
[Ph ₂ C(OH)CH ₂](2-Me ₂ NCH ₂ C ₆ H ₄)Se (13)	113
W 2.C. Comparison to bigging the diagram and a second second (W)	
III.2.C. Comportamentul liganzilor diorganocalcogen(II)	
	114
III.2.C.1. Complecși al metalelor din grupa 12	114
III.2.C.2. Complecși al argintului(I)	120
Structura moleculara a	
$[AgO1f{S[CH2C(OH)Me2](C6H4CH2NMe2-2)}] (19)$	123
III.2.C.3. Complecși al paladiului(II)	125
Structura moleculara a	406
$[PdCI(SeC_6H_4CH_2NMe_2-2)]_2 \cdot 0.5CH_2CI_2 \cdot 0.5THF, 20 \cdot 0.5CH_2CI_2 \cdot 0.5THF$	126
III.3. Concluzii	131
III.4. Parte experimentala	133
Sinteza [Me ₂ C(OH)CH ₂] ₂ S (1)	135
Sinteza $[Me_2C(OH)CH_2]_2$ Se (2)	136
Sinteza $[Me_2C(OH)CH_2]_2$ Te (3)	137
Sinteza $[Ph_2C(OH)CH_2]_2S(4)$	138
Sinteza $[Ph_2C(OH)CH_2]_2$ Se (5)	139
Sinteza $[Me_2C(OSiMe_3)CH_2]_2S$ (6)	140
Sinteza $[Me_2C(OSiMe_3)CH_2]_2Se(7)$	141
Sinteza $[Ph_2C(OSiMe_3)CH_2]_2S(8)$	142
Sinteza $[Me_2C(OH)CH_2](2-Me_2NCH_2C_6H_4)S(9)$	143
Sinteza $[Me_2C(OH)CH_2](2-Me_2NCH_2C_6H_4)Se (10)$	144
Sinteza $[Me_2C(OH)CH_2](2-Me_2NCH_2C_6H_4)Te(11)$	145
Sinteza $[Ph_2C(OH)CH_2](2-Me_2NCH_2C_6H_4)S(12)$	146
Sinteza of $[Ph_2C(OH)CH_2](2-Me_2NCH_2C_6H_4)$ Se (13)	147
Sinteza $[Cd{S[CH_2C(O)Me_2]_2}]$ (14)	148
Sinteza [Cd{Se[CH ₂ C(O)Me ₂] ₂ }] (15)	149
Sinteza [Cd{Se(CH ₂ C(O)Me ₂) ₂ }PPh(C ₆ H ₄ CH ₂ NMe ₂ -2) ₂] (16)	150
Sinteza [Cd{Se(CH ₂ C(O)Me ₂) ₂ }PPh ₂ (C ₆ H ₄ CH ₂ NMe ₂ -2) }] (17)	151
Sinteza [$Zn{Se(CH_2C(O)Me_2)_2}{PPh_2(C_6H_4CH_2NMe_2-2)}]$ (18)	153
Sinteza [AgOTf{S[CH ₂ C(OH)Me ₂ (C ₆ H ₄ CH ₂ NMe ₂ -2)}] (19)	155
Reacția $[Me_2C(OH)CH_2](2-Me_2NCH_2C_6H_4)$ Se cu PdCl ₂	156
Bibliografie	157
APENDIX	163

Cuvinte cheie: triarilfosfine chelatice / compuşi diorganocalcogen (II) / funcțiuni alcoxo / coordinare intramoleculară / chiralitate / complecși ai metalelor *d*

Obiectivele lucrării

Studiile intreprinse pe parcursul acestei lucrări au urmărit realizarea următoarelor obiective:

- Sinteza și caracterizarea structurală a unor complecși ai unor metale din blocul d (Cu, Co) cu triarilfosfine hipervalente de tip PPh_{3-x}(C₆H₄CH₂NMe₂-2)_x (x = 1-3).
- Sinteza și caracterizarea structurală a unor noi liganzi diorganocalcogen(II) cu funcțiuni hidroxo.
- Sinteza și caracterizarea structurală a unor complecși ai unor metale din blocul *d* (Cd, Zn, Ag, Pd) cu liganzi diorganocalcogen(II) cu funcțiuni hidroxo.

II. Triorganofosfine P_xN_y chelatice şi complecşi cu metale tranzitionale

II.2. Rezultate și discuții II.2.A. Triarilfosfine hipervalente

Triorganofosfine de tipul PPh_{3-x}(C₆H₄CH₂NMe₂-2)_x (x = 1-3) au fost preparate conform datelor de literatură, prin reactia aminei litiate cu PPh_xCl_{3-x} în raport molar corespunzător, succesiunea reacțiilor fiind indicată în Schema II.2.1.^{9,10}

Schema II.2.1. Sinteza triarilfosfinelor hipervalente

Date analitice ale acestor liganzi sunt prezentate în tabelul II.2.1.

	Compus	³¹ P, CDCl ₃ (ppm)	p. t. (°C)
1	$PPh_2(C_6H_4CH_2NMe_2-2)$	-15,3 (¹ J _{PC} = 18,8 Hz)	54
2	$PPh(C_6H_4CH_2NMe_2-2)_2$	-25,1 (¹ J _{PC} = 20,3 Hz)	48
3	$P(C_6H_4CH_2NMe_2-2)_3$	-35,3s (¹ J _{PC} = 19,1 Hz)	87

Tabelul II.2.1. Date analitice pentru liganzii fosfinici 1 – 3

Identitatea și puritatea triarilfosfinelor **1** - **3** a fost demonstrată prin compararea datelor ¹H și ³¹P RMN cu valorile raportate in literatură. Pentru acesti compuși nu există o evidență clară a coordinării intramoleculare în solutie. În toate cele trei cazuri, protonii $N(CH_3)_2$ prezintă câte un semnal singlet, in timp ce protonii metilenici din grupările atașate de azot (NCH₂) prezintă câte un semnal de tip dublet în cazul fosfinelor **1** - **3**, datorită cuplajului ¹H - ³¹P (⁴J_{PH} = 1,6 Hz pentru **1** și 1.5 Hz pentru **3**) și un sistem ABX in cazul fosfinei **2**. Acest ultim semnal se datorează faptului că protonii CH_2 sunt diastereotopici, cât și cuplajului ¹H - ³¹P (A: 3,57 dd, ²J_{HH} = 13,5 Hz, ⁴J_{PH} = 2,1 Hz si B: 3,63 dd, ²J_{HH} = 13,5 Hz, ⁴J_{PH} = 2,3 Hz) (Figura II.2.1).

4.0 3.9 3.8 3.7 3.6 3.5 3.4 3.3 3.2 3.1 3.0 2.9 2.8 2.7 2.6 2.5 2.4 2.3 2.2 2.1 2.0 1.9 1.8 1.7 1.6 1.5 fi(gem)

Figura II.2.1. Zona alifatică în spectrul ¹H RMN pentru fosfinele **1** (a) și **2** (b)

Structura moleculară a PPh(C₆H₄CH₂NMe₂-2)₂ (2)

Monocristale din compusul PPh(C₆H₄CH₂NMe₂-2)₂ (**2**) s-au obținut dintr-un amestec de solvenți CH₂Cl₂/n-hexan și structura moleculară s-a determinat prin metoda difracției de raze X pe monocristal. Compusul cristalizează în grupul spațial *P*-1. Cristalul conține două molecule independente (**2'** și **2''**) în unitatea celulară .Diagrama ORTEP a izomerului $S_{N1}C_{P1}$ -**2'** este redată în Figura II.2.2.

În ambele molecule **2'**şi **2''** un singur atom de azot este coordinat la fosfor: N(1)…P(1) 2,912(3) Å în molecula **2'** şi N(3)…P(2) 2,971(3) Å în molecula **2''** $[\Sigma r_{vdW}(N,P) = 3,44 Å^{27}]$.

Figura II.2.2. Reprezentare ORTEP cu probabilitate 50% și schema de numerotare a izomerului $S_{N1}C_{P1}$ -2'

Celălalt atom de azot este situat departe de sfera de coordinare a fosforului, la o distanță de 4,35 Å în molecula **2'** și respectiv 4,30 Å în molecula **2''**. Aceste distanțe sunt mult mai mari decât suma razelor van der Waals a atomilor corespunzători.

Rezultatul coordinării intramoleculare $N \rightarrow P$ este formarea unui ciclu pentaatomic PC_3N . Ciclul nu este plan, ci pliat de-a lungul axei $P...C_{metilen}$, atomul de azot fiind poziționat în afara planului determinat de sistemul rezidual PC_3 . În consecință este indusă chiralitatea planară, cu nucleul benzenic ca plan de chiralitate și atomul de azot ca și atom pilot.²⁶ Ligandul fosfinic **2** cristalizează sub forma unui amestec de izomeri R_N și S_N . Geometria de coordinare in jurul atomului de fosfor este *pseudo* - bipiramidă trigonală distorsionată, dacă se consideră perechea de electroni neparticipanți a fosforului. Atomii N(1), C(19) in molecula **2'** și N(3), C(43) in molecula **2''** sunt situați in poziție axială, cu unghiurile de legătură N(1)-P(1)-C(19) cu valoarea 173,15(13)° și respectiv N(3)-P(2)-C(43) cu valoarea 172,45(13)°. Ceilalți doi atomi de carbon legați de fosfor și perechea de electroni neparticipanți sunt situați în planul trigonal. În acest fel, este indus al doilea tip de chiralitate la atomul de fosfor în dispunerea trigonal bipiramidală. În consecință cristalul ligandului **2** conține un amestec de izomeri $S_{NI}C_{P1}$, $R_{N1}A_{P1}$, $R_{N3}C_{P2}$ și $S_{N3}A_{P2}$.

II.2.B. Complecși ai cuprului cu triarilfosfine

Liganzii fosfinici **1** și **2** au fost utilizați în sinteza unor complecși ai cuprului(I) și respectiv ai cuprului(II). Acești complecși s-au obținut reacționând triarilfosfinele respective cu CuCl sau CuCl₂ in diclorometan, benzen sau THF (Schema II.2.2). Date analitice pentru acești complecși sunt prezentate in tabelul II.2.3.

No.	Compus	³¹ P RMN	μ [BM]	Spectre RES
		δ(ppm)		
4	[CuCl{PPh ₂ (C ₆ H ₄ CH ₂ NMe ₂ -2)}]	-11,3 br.	-	-
		-10,3 br.		
5	$[CuCl{PPh(C_6H_4CH_2NMe_2-2)_2}]$	-23,9 br.	-	-
6	$[CuCl_{2}{PPh_{2}(C_{6}H_{4}CH_{2}NMe_{2}-2)}]$	-	1,94	g _∥ 1,98
				g _₂ 2,27
7	$[CuCl_{2}{PPh(C_{6}H_{4}CH_{2}NMe_{2}-2)_{2}}]$	-24,4 br.,	2,18	g _∥ 2,04
		38,5		g _⊵ 1,92

Tabelul II.2.3. Date analitice pentru complecșii 4 - 7

Schema II.2.2. Sinteza complecșilor de Cu(I) și Cu(II)

Spectrele RMN evidențiază comportamentul în soluție a compușilor. In zona alifatică, spectrul ¹H RMN al compusului **4** prezintă semnale singlet pentru protonii metilici și respectiv pentru protonii metilenici. În cazul compusului **5** semnalul corespunzător protonilor CH₂ apare ca sistem AB la δ 3,45 ppm, cu δ_A 3,40 și δ_B 3,51 ppm (Figura II.2.4).

În cazul complexului **7**, spectrul ¹H RMN indică un amestec de doi compuși in raport molar aproximativ 1 : 0,75. Aspectul larg al semnalelor este determinat de prezența în solutie a cuprului(II) paramagnetic.

4.5 4.4 4.3 4.2 4.1 4.0 3.9 3.8 3.7 3.6 3.5 3.4 3.3 3.2 3.1 3.0 2.9 2.8 2.7 2.6 2.5 2.4 2.3 2.2 2.1 2 fl(ppm)

Figura II.2.4. Zona alifatică în spectrul ¹H RMN al compuşilor 2, 5 și 7(CDCl₃, 25°C)

Spectrele ³¹P RMN prezintă semnale largi care sunt puțin deplasate față de semnalele corespunzătoare liganzilor liberi.

Structura moleculară a [CuCl{PPh₂(C₆H₄CH₂NMe₂-2)}] (4)

Compusul cristalizează in grupul spațial P2(1)/n. Diagrama ORTEP cu schema de numerotare a atomilor este indicată in Figura II.2.9. Atomul de azot din brațul pendant este coordinat intramolecular la cupru [N(1)…Cu(1) 2.172(4) Å]. Se formează astfel un ciclu hexaatomic.

Figura II.2.9. Asocierea dimerică a izomerilor R_{N1} și $S_{N1'}$ in compusul 4

Ciclul hexaatomic are o conformație barcă, cu atomii P(1) și C(7) in poziție axială [unghiurile diedre Cu(1)P(1)C(1)/Cu(1)C(2)N(1) 22,63° și N(1)C(2)C(7)/Cu(1)C(1)C(2)N(1) 63,77°]. Coordinarea intramoleculară N \rightarrow Cu induce chiralitate planară. În consecință compusul cristalizează ca amestec de izomeri *R* și *S* care sunt asociați in unități dimere prin atomi de clor poziționați în punte [Cl(1)…Cu(1') 2,3406(13) Å *vs*. Σr_{vdW} (Cu,Cl) 3,20 Å^{27,58}]. Se formează un sistem triciclic ce conține nucleul plan Cu₂Cl₂. Liganzii sunt dispuși *trans*, în raport cu poziția relativă a atomilor de azot și fosfor față de planul Cu₂Cl₂.

Structura moleculară a [CuCl{PPh(C₆H₄CH₂NMe₂-2)₂}]·C₆H₆ (5·C₆H₆)

Monocristale din compusul $[CuCl{PPh(C_6H_4CH_2NMe_2-2)_2}]$ s-au obținut dintr-un amestec benzen/ n-hexan și determinările structurale au dovedit cristalizarea compusului ca $5 \cdot C_6H_6$, în grupul spațial monoclinic P2(1)/c. Diagrama ORTEP a complexului $5 \cdot C_6H_6$ este redată în Figura II.2.10.

Figura II.2.10. Diagrama ORTEP pentru $R_{N1}R_{N2}$ -**5**·C₆H₆ cu probabilitate 50%. Atomii de hidrogen şi benzenul au fost omişi pentru claritate.

Ligandul funcționează *N*,*P*,*N* tridentat față de cupru, geometria de coordinare este tetraedrică distorsionată. Distorsia mare [P(1)-Cu(1)-Cl(1) 134,73°] este probabil determinată de constrângerile impuse de ciclurile hexaatomice. Datorită interacțiunilor intramoleculare N→Cu puternice [N(1)…Cu(1) 2,319(1) Å; N(2)…Cu(1) 2,191(1) Å; vs. $\Sigma r_{vdw}(Cu,N) = 3,10 Å^{27}$], se formează două cicluri chelatice hexaatomice. Aceste interacțiuni sunt de tărie similară cu cele prezente în complecși ai cuprului cu ligandul **3**.^{34,37} Ambele cicluri au conformația barcă, având atomii C(7), P(1) și respectiv C(16), P(1) în poziție axială. Geometria de coordinare a atomului de fosfor este tetraedrică distorsionată.

Coordinarea intramoleculară N \rightarrow Cu induce chiralitate planară și formarea unui amestec de izomeri R_{N1} , R_{N2} și S_{N1} , S_{N2} .

Izomerii R_{N1} , R_{N2} și S_{N1} , S_{N2} sunt asociați într-un lanț polimeric prin legături de hidrogen formate între un atom de clor și un atom de hidrogen aparținând ciclului benzenic dintr-o moleculă vecină [Cl(1)···H(13') 2,765(4) Å vs. Σr_{vdw} (Cl,H) 3,01 Å] (figura II.2.11).

Figura II.2.11. Lant polimeric in 5·C₆H₆. Moleculele de solvent au fost omise.

Studiile prin difracție de raze X pe monocristal asupra solidului izolat in reacția dintre CuCl₂ și ligandul **2** (monocristale crescute din amestecul de solvenți CH_2Cl_2/n -hexan, 1/4 v/v) au evidențiat formarea compusului de Cu(I) [CuCl{PPh(C₆H₄CH₂NMe₂-2)₂], cristalizat în grupul spațial monoclinic P2(1). Procese de reducere asemănătoare au fost observate și în cazul altor complecși cu fosfine.³⁴ Spre deosebire de compușii descriși anterior, în acest caz cristalul conține două molecule independente **5a** și **5b** in unitatea celulară, molecula **5a** având structura similară cu cea descrisă anterior, ambii atomi de azot fiind coordinați la fosfor [N(1)…Cu(1) 2,464(8) și N(2)…Cu(1) 2,169(8) Å]. În molecula **5b** un singur atom de azot este coordinat la cupru [N(3)…Cu(2) 2,175(8) Å], celălalt atom de azot fiind coordinat la fosfor [N(4)…P(2) 3,032(9) Å; vs. $\Sigma r_{vdw}(P,N) = 3,40 Å^{27}$]. Diagrama ORTEP pentru aceste specii este redată in Figura II.2.12.

Figura II.2.12. Diagrama ORTEP pentru moleculele 5a și 5b cu schema de numerotare a atomilor. Atomii de hidrogen au fost omiși pentru claritate.

Coordinarea intramoleculară $N \rightarrow Cu$ şi $N \rightarrow P$ induce chiralitate planară și compusul cristalizează ca amestec de izomeri R_{N1}, R_{N2} şi S_{N1}, S_{N2} în cazul moleculei **5a**, respectiv S_{N3}, R_{N4} şi R_{N3}, S_{N4} , în cazul moleculei **5b**. Datorită coordinării intramoleculare $N \rightarrow P$, atomul P(2) devine chiral şi determină formarea izomerilor C_{P2} şi A_{P2} . Izomerii corespunzători moleculei **5b** sunt descriși ca fiind S_{N3}, R_{N4}, C_{P2} şi R_{N3}, S_{N4}, A_{P2} . Geometriile de coordinare a atomilor de cupru şi fosfor în molecula **5a** sunt tetraedrice distorsionate. În cazul moleculei **5b** geometria de coordinare în jurul atomului de cupru este în forma T, distorsionată, iar atomul P(2) are o geometrie de coordinare de bipiramidă trigonală, cu atomii C(25) şi N(4) în poziție axială şi planul trigonal format de atomii Cu(2), C(34) şi C(44). Atomul P(2) este situat la o distanță de 0.44 Å deasupra planului trigonal. Ciclurile hexaatomice au conformația barcă în ambele molecule.

Pentru compuşii de Cu(II) **6** și **7**, valoarea momentelor magnetice indică o geometrie de coordinare tetraedrică in jurul atomului de Cu(II) (1,94 și 2,18 B.M. *vs.* valoarea teoretică 1,73 B.M.). Spectrele RES confirmă prezența speciilor paramagnetice Cu(II).

II.2.C. Complecși ai cobaltului(II) cu triarilfosfine

Sinteza acestor complecși s-a realizat prin reacția triarilfosfinelor corespunzătoare cu $CoCl_2 \cdot 6H_2O$ în etanol, în raport molar 1:1 (Schema II.2.4.).

In cazul utilizării fosfinei **1** s-a format complexul **8**, solubil în etanol. În cazul fosfinelor **2** și **3**, s-au obținut alături de complecșii **9** și **10**, produșii de oxidare **9a** și **10a**, datorită oxidării inițiale a liganzilor organofosfinici în soluție.

 $\begin{array}{rcl} {\sf PPh}_{3-x}({\sf C}_{6}{\sf H}_{4}{\sf CH}_{2}{\sf NMe}_{2}{\text{-}}2)_{x} + {\sf CoCl}_{2}{\scriptstyle \cdot}{\rm 6H}_{2}{\sf O} & \xrightarrow{{\sf Ethanol} \\ \hline & -{\sf 6H}_{2}{\sf O}} & [{\sf CoCl}_{2}\{{\sf PPh}_{3-x}({\sf C}_{6}{\sf H}_{4}{\sf CH}_{2}{\sf NMe}_{2}{\text{-}}2)_{x}}\}] \\ & x = 1 & 8 \\ & x = 2 & 9 \\ & x = 3 & 10 \end{array}$ $\begin{array}{r} {\sf PPh}_{3-x}({\sf C}_{6}{\sf H}_{4}{\sf CH}_{2}{\sf NMe}_{2}{\text{-}}2)_{x} & \xrightarrow{{\sf Ethanol} \\ \hline & 1/2 & O_{2}} & {\sf O}{=}{\sf PPh}_{3-x}({\sf C}_{6}{\sf H}_{4}{\sf CH}_{2}{\sf NMe}_{2}{\text{-}}2)_{x}} \\ {\sf O}{=}{\sf PPh}_{3-x}({\sf C}_{6}{\sf H}_{4}{\sf CH}_{2}{\sf NMe}_{2}{\text{-}}2)_{x} & \xrightarrow{{\sf Ethanol} \\ \hline & 0{=}{\sf PPh}_{3-x}({\sf C}_{6}{\sf H}_{4}{\sf CH}_{2}{\sf NMe}_{2}{\text{-}}2)_{x} + {\sf CoCl}_{2}{\scriptstyle \cdot}{\rm 6H}_{2}{\sf O} & \xrightarrow{{\sf Ethanol} \\ \hline & -{\sf 6H}_{2}{\sf O}} & [{\sf CoCl}_{2}\{{\sf OPPh}_{3-x}({\sf C}_{6}{\sf H}_{4}{\sf CH}_{2}{\sf NMe}_{2}{\text{-}}2)_{x}\}] \\ & x = 2 & {\sf 9a} \\ & x = 3 & {\sf 10a} \end{array}$

Schema II.2.4. Sinteza complecșilor de Co(II) cu triarilfosfinele 1 - 3

Toti compușii obținuți sunt solizi de culoarea albastră. Speciile **8, 9a** și **10a** sunt solubile în alcool (metanol, etanol), compușii **9** și **10** sunt solubili în alcool, acetonitril și solvenți clorurați.

Măsurătorile RMN și de spectrometrie de masa în metanol au indicat oxidarea liganzilor fosfinici cu formarea fosfinoxizilor $OPPh_{3-x}(C_6H_4CH_2NMe_2-2)_x$. S-a obținut un amestec de compuși $[CoCl_2{PPh_{3-x}(C_6H_4CH_2NMe_2-2)_x}]$ și $[CoCl_2{OPPh_{3-x}(C_6H_4CH_2NMe_2-2)_x}]$ (x = 2, 3).

Complecșii **9** și **10** au fost separați de speciile oxidate **9a** și **10a** pe baza diferenței de solubilitate. Complecșii cu fosfinoxizi sunt insolubili în solvenți clorurați, complecșii **9** și **10** sunt solubili în clorura de metilen.

Semnalele observate în spectrele RMN sunt largi, datorită naturii paramagnetice a complecșlor de Co(II).

Spectrele ³¹P RMN ale complecşilor **8** – **10** dovedesc prezența în soluție a compuşilor ce conțin P(III), semnalele sunt puțin deplasate comparativ cu liganzii inițiali. Spectrele ³¹P RMN a compuşilor oxidați prezintă deplasări chimice caracteristice substanțelor ce conțin P(V) (tabelul II.2.6).

No.	Compus	³¹ P RMN δ	μ	Spectre
		(ppm)(solvent)	[B.M.]	electronice
				(vis.) λ_{max} [nm]
8	$[CoCl_2{PPh_2(C_6H_4CH_2NMe_2-2)}]$	-16,4 (CD ₃ OD)	4,49	624; 671 ^ª
9	$[CoCl_{2}{PPh(C_{6}H_{4}CH_{2}NMe_{2}-2)_{2}}]$	-22,8 (CDCl ₃)	4,02	628; 644 ^ª
10	$[CoCl_2{P(C_6H_4CH_2NMe_2-2)_3}]$	-34,9 (CD ₃ OD)	3,74	654; 693 ^ª
9a	$[CoCl_2{OPPh(C_6H_4CH_2NMe_2-2)_2}]$	42,5 (CD₃OD)	3,92	651 ^ª
				589; 688 ^b
10a	$[CoCl_2{OP(C_6H_4CH_2NMe_2-2)_3}]$	47,2 (CD ₃ OD)	3,84	662
a .	. h			

Tabelul II.2.6. Date analitice pentru complecșii de Co(II)

^a in etanol, ^D in CH₃CN

Toti compușii formează solutii albastre în etanol sau acetonitril și spectrele electronice prezintă benzi de absorbție în intervalul 589 - 693 nm, fiind caracteristice geometriei tetraedrice a complecșilor de Co(II).⁹⁵

II.3. Concluzii

• Triarilfosfinele hipervalente de tip $PPh_{3-x}(C_6H_4CH_2NMe_2-2)_x$ (x = 1 – 3) au fost utilizate ca și liganzi în reacții cu ioni de Cu(I), Cu(II) și Co(II).

• Structura moleculară a triarilfosfinei PPh($C_6H_4CH_2NMe_2-2$)₂ (**2**) s-a determinat prin metoda difracției de raze X pe monocristal. In unitatea celulară sunt două molecule independente. In fiecare moleculă s-a observant o singura interacțiune intramoleculară N \rightarrow P.

• Doi complecși ce conțin Cu(l), $[CuCl{PPh_2(C_6H_4CH_2NMe_2-2)}]$ (4) și $[CuCl{PPh(C_6H_4CH_2NMe_2-2)_2}]$ (5) s-au obținut și au fost caracterizați prin spectroscopie ¹H și ³¹P RMN, spectrometrie de masă și difracție de raze X pe monocristal.

• Structura moleculară a compusului **4** a evidențiat interacțiunea intramoleculară $N \rightarrow Cu$. Moleculele sunt associate în dimeri prin intermediul atomilor de clor dispuși în punte.

• Studii prin difracție de raze X pe monocristale crescute dintr-o soluție benzenică a compusului **5** au arătat că în specia [CuCl{PPh(C₆H₄CH₂NMe₂-2)₂}]·C₆H₆ ambii atomi de azot din brațele pendante sunt coordinați la cupru. Monomerii sunt asociați în lanțuri polimerice prin legături de hidrogen.

• Încercările de creștere de monocristale dintr-o soluție în CH_2Cl_2 a produsului obținut în reacția dintre PPh(C₆H₄CH₂NMe₂-2)₂ și CuCl₂ au condus la izolarea complexului **5** de cupru(I) în locul produsului așteptat [CuCl₂{PPh(C₆H₄CH₂NMe₂-2)₂}] (**7**). Cristalele izolate conțin două molecule independente în unitatea celulară, ligandul triorganofosfinic având modalități diferite de coordinare în fiecare din cele două molecule.

• Trei complecși noi de tipul $[CoCl_2{PPh_{3-x}(C_6H_4CH_2NMe_2-2)_x}]$ (x = 1-3) ce conțin Co(II) au fost preparați și caracterizați prin spectroscopie ¹H si ³¹P RMN, spectrometrie de masă, spectroscopie electronică si susceptibilitate magnetică.

• În cazul sintezei complecșilor $[CoCl_2{PPh_{3-x}(C_6H_4CH_2NMe_2-2)_x}]$ (x = 2, 3) în aer, s-au obținut alături de produșii așteptați și complecșii conținând liganzii în forma oxidată $[CoCl_2{OPPh_{3-x}(C_6H_4CH_2NMe_2-2)_x}]$ (x = 2, 3). Spectrele de masă și IR confirmă formarea acestor complecși.

Referințe bibliografice

- 1. S. Maggini, Coord. Chem. Rev., 2009, 253, 1793, and references therein.
- 2. J. D. Woollins, *Phosphorus, Sulfur, and Silicon and the Related Elements*, **2001**, 168, 1.
- 3. L. M. Clarke, A. M. Z. Slawin, J. D. Woollins, *Phosphorus, Sulfur, and Silicon and the Related Elements*, **2001**, *169*,5.
- 4. P. R. Elowe, C. McCann, P. G. Pringle, S. K. Spitzmesser, J. E. Bercaw, Organometallics, 2006, 25, 5255.
- 5. L.-C. Liang, Coord. Chem. Rev., 2006, 250, 1152, and references therein.
- 6. T. Q. Ly, J. D. Woollins, Coord. Chem. Rev., 1998, 176, 451.
- 7. G. G. Briand, T. Chivers, M. Krahn, Coord. Chem. Rev., 2002, 233-234, 237.
- 8. Z. Fei, P. J. Dyson, Coord. Chem. Rev., 2005, 249, 2056.

- 9. C. Chuit, R. J. P. Corriu, P. Monforte, C. Reye, J. P. Declercq, A. Dubourg, Angew. Chem. Int. Ed. Engl., 1993, 32, 1430.
- 10. A. Chandrasekaran, N. V. Timosheva, R. O. Day, R. R. Holmes, *Inorg. Chem.*, **2002**, 41, 5235.
- 11. M. A. Alonso, J. A. Casares, P. Espinet, K. Soulantica, Inorg. Chem., 2003, 42, 3856.
- 12. I. Yamada, M. Ohkouchi, M. Yamaguchi, T. Yamagishi, J. Chem. Soc., Perkin Trans., **1997**, 1, 1869.
- 13. L. Horner, G. Simons, Phosphorus Sulfur Relat. Elem., 1983, 15, 171.
- 14. F. Tisato, G. Pilloni, F. Refosco, G. Bandoli, C. Corvaja, B. Corain, *Inorg. Chim. Acta*, **1998**, *275-276*, 401.
- 15. L. Crociani, R. Anacardio, P. Traldi, B. Corain, Inorg. Chim. Acta, 1998, 282, 119.
- 16. L. Chen, P. Ai, J. Gu, S. Jie, B. G. Li, J. Organomet. Chem., 2012, 716, 55.
- 17. L. Sacconi and R. Morassi, J. Chem. Soc. A, 1969, 2904.
- 18. E. Tomas-Mendivil, R. Garcia-Alvarez, S. E. Garcia-Garrido, J. Diez, P. Crochet, V. Cadierno, J. Organomet. Chem., **2013**, 727, 1.
- 19. S. Y. de Boer, Y. Gloaguen, M. Lutz, J. I. van der Vlugt, *Inorg. Chim. Acta*, **2012**, *380*, 336.
- 20. V. Pawlowski, H. Kunkely, A. Vogler, Inorg. Chim. Acta, 2009, 362, 226.
- 21. R. Kreiter, J. J. Firet, M. J. J. Ruts, M. Lutz, A. L. Spek, R. J. M. Klein Gebbink, G. Van Koten, *J. Organomet. Chem.*, **2006**, *691*, 422.
- 22. M. T. Whited, E. Rivard, J. C. Peters, Chem. Commun., 2006, 1613.
- 23. C.-S. Chen, W.-Y. Yeh, Inorg. Chim. Acta, 2011, 370, 456.
- M. Milenkovic, A. Bacchi, G. Cantoni, S. Radulovic, N. Gligorijevic, S. Arandelovic, D. Sladic, M. Vujcic, D. Mitic, K. Andelkovic, *Inorg. Chim. Acta*, **2013**, *395*, 33.
- 25. A. Chandrasekaran, N. V. Timosheva, R. O. Day, R. R. Holmes, *Inorg. Chem.*, **2000**, *39*, 1338.
- 26. IUPAC Nomenclature of Organic chemistry, Pergamon Press, Oxford, 1979.
- 27. J. Emsley, Die Elemente, Walter de Gruyter, Berlin, 1994.
- 28. R. E. Evans, P. Douglas, C. J. Winscom, Coord. Chem. Rev., 2006, 250, 2093.
- 29. A. Vogler, H. Kunkely, Coord. Chem. Rev., 2002, 230, 243.
- C. W. Lim, O. Tissot, A. Mattison, M. W. Hooper, J. M. Brown, A. R. Cowley, D. I. Hulmes, A. J. Blacker, Org. Process Res . Dev., 2003, 7, 379.
- 31. G.Müller, M.Klinga, M.Leskela, B.Rieger, Z. Anorg. Allg. Chem., 2002, 628, 2839.
- 32. H. Lang, M. Leschke, H. A. Mayer, M. Melter, C. Weber, G. Rheinwald, O. Walter, G. Huttner, *Inorg. Chim. Acta*, **2001**, *324*, 266.
- 33. H. Lang, M. Leschke, G. Rheinwald, M. Melter, Inorg. Chem. Commun., 1998, 1, 254.
- 34. M. Leschke, M. Melter, B. Walfort, A. Driess, G. Huttner, H. Lang, *Z. Anorg. Allg.Chem.*, **2004**, *630*, 2022.
- 35. H. Lang, M. Leschke, M. Melter, B. Walfort, K. Kohler, S. E. Schulz, T. Gessner, Z. Anorg. Allg. Chem., 2003, 629, 2371.
- M. Leschke, M. Melter, C. Weber, G. Rheinwald, H. Lang, Z. Anorg. Allg. Chem., 2001, 627, 1199.
- M. Leschke, H. Lang, M. Melter, G. Rheinwald, C. Weber, H. A. Mayer, H. Pritzkow, L. Zsolnai, A. Driess, G. Huttner, Z. Anorg. Allg. Chem., 2002, 628, 349.
- 38. H. Lang, Y. Shen, T. Ruffer, B. Walfort, Inorg. Chim. Acta, 2008, 361, 95.

- 39. M. Leschke, G. Rheinwald, H. Lang, Z. Anorg. Allg. Chem., 2002, 628, 2470.
- 40. Y. Shen, H. Pritzkow, B. Walfort, T. Ruffer, H. Lang, Acta Cryst., 2004, E60, m91.
- 41. R. Kreiter, J. J. Firet, M. J. J. Ruts, M. Lutz, A. L. Spek, R. J. M. Klein Gebbink, G. Van Koten, *J. Organomet. Chem.*, **2006**, *691*, 422.
- 42. K. Nakamoto, *Infrared and Raman Spectra of Inorganic and Coordination Compounds*, Wiley Interscience, New York, **1977**.
- 43. G. Pilloni, F. Tisato, G. Bandoli, B. Corain, J. Chem. Soc. Chem. Commun., **1996**, 433.
- 44. S. B. Harkins, J. C. Peters, J. Am. Chem. Soc., 2005, 127, 2030.
- 45. Z. Zhang, H. Sun, W. Xu, X. Li, Polyhedron, 2013, 50, 571.
- 46. F. Mohr, S. H. Priver, S. K. Bhargava, M. A. Bennett, *Coord. Chem. Rev.*, **2006**, *250*, 1851.
- 47. T. Zheng, H. Sun, J. Ding, Y. Zhang, X. Li, J. Organomet. Chem., 2010, 695, 1873.
- 48. L. Brammer, J. C. M. Rivas, C. D. Spilling, J. Organomet. Chem., 2000, 609, 36.
- 49. T. B. Rauchfuss, F. T. Patino, D. M. Roundhill, Inorg. Chem., 1975, 14, 652.
- 50. D. M. Roundhill, R. A. Bechtold, S. G. N. Roundhill, Inorg. Chem., 1980, 19, 284.
- 51. T. B. Rauchfuss, J. L. Clements, S. F. Agnew, D. M. Roundhill, *Inorg. Chem.*, **1977**, *16*, 775.
- L. Brammer, J. M. Charnock, P. L. Goggin, R. J. Goodfellow, A. G. Orpen, T. F. Koetzle, J. Chem. Soc. Dalton Trans., 1991, 1789.
- 53. L. Brammer, D. Zhao, F. T. Ladipo, J. Braddock-Wilking, *Acta Crystallogr. Sect. B*, **1995**, *51*, 632.
- 54. G. M. Kapteijn, M. P. R. Spee, D. M. Grove, H. Kooijman, A. L. Spek, G.van Koten, *Organometallics*, **1996**, *15*, 1405.
- 55. J. Pfeiffer, G. Kickelbick, U. Schubert, Organometallics, 2000, 19, 62.
- 56. A.-F. Ma, H.-J. Seo, S.-H. Jin, U. C. Yoon, M. H. Hyun, S. K. Kang, Y.-I. Kim, Bull. Korean Chem. Soc., 2009, 30, 2754.
- 57. H. Brunner, A. Kollnberger, T. Tsuno, M. Zabel, Private communication, 2009.
- J. E. Huheey, *Inorganic Chemistry, Principles of Structure and Reactivity*, 3rd Ed., Harper Collins Publishers, New York, **1983**.
- 59. P. Braunstein, B. T. Heaton, C. Jacob, L. Manzi, X. Moise, *Dalton Trans.*, 2003, 1396.
- 60. R. J. McNair, L. H. Pignolet, Inorg. Chem., 1986, 25, 4717.
- 61. A. Romerosa, C. S. Bello, M. Serrano-Ruiz, A. Caneschi, V. McKee, M. Peruzzini, L. Sorace, F. Zanobini, *Dalton Trans*, **2003**, 3233.
- 62. G. Vasapollo, P. Giannoccaro, C. F. Nobile, A. Sacco, *Inorg. Chim. Acta.*, **1981**, *48*, 125.
- 63. C. Hahn, J. Steler, R. Taube, Polyhedron, 1998, 17,1183.
- 64. M. P. Anderson, B. M.Mattson, L. H. Pignolet, Inorg. Chem., 1983, 22, 2644.
- 65. M. P. Anderson, C. C. Tso, B. M. Mattson, L. H. Pignolet, *Inorg. Chem.*, **1983**, *22*, 3267.
- 66. M. P. Anderson, L. H. Pignolet, Organometallics, 1983, 2, 1246.
- 67. R. J. McNair, P. V. Nilsson, L. H. Pignolet, Inorg. Chem., 1985, 24, 1935.
- 68. H. Yang, N. Lugan, R. Mathieu, Organometallics, 1997, 16, 2089.
- 69. A. Togni, U. Burckhardt, V. Gramlich, P. S. Pregosin, R. Salzmann, J. Am. Chem. Soc., **1996**, 118, 1031.

- 70. J. M. Valk, G. A. Whitlock, T. P. Layzell, J. M. Brown, *Tetrahedron: Asymmetry*, **1995**, *6*, 2593.
- 71. T. Hayashi, C. Hayashi, Y. Uozumi, Tetrahedron: Asymmetry, 1995, 6, 2503.
- 72. Y. Nishibayashi, K. Segawa, K. Ohe, S. Uemura, Organometallics, 1995, 14, 5486.
- 73. Q. Jiang, D. Van Plew, S. Murtuza, X. Zhang, Tetrahedron Lett., 1996, 37, 797.
- 74. T. Langer, G. Helmchen, Tetrahedron Lett., 1996, 37, 1381.
- 75. J. X. Gao, T. Ikariya, R. Noyori, Organometallics, 1996, 15, 1087.
- 76. M. Alvarez, N. Lugan, R. Mathieu, J. Chem. Soc., Dalton Trans., 1994, 2755.
- 77. H.Yang, M. Alvarez, N. Lugan, R. Mathieu, J. Chem. Soc., Chem. Commun., 1995, 1721.
- 78. G. Helmchen, A. Pfaltz, Acc. Chem. Res., 2000, 33, 336.
- 79. P. Schnider, G. Koch, R. Pretot, G.Wang, F. M. Bohnen, C. Krüger, A. Pfaltz, *Chem. Eur. J.*, **1997**, *3*, 887.
- 80. A. Lightfoot, P. Schnider, A. Pfaltz, Angew. Chem., Int. Ed., 1998, 37, 2897.
- 81. F. Menges, M. Neuburger, A. Pfaltz, Org. Lett., 2002, 4, 4713.
- 82. H. Brunner, A. K. Ilnberger, A. Mehmood, T. Tsuno, M. Zabel, *J.Organomet.Chem.*, **2004**, *689*, 4244.
- 83. H. Brunner, A. K. Ilnberger, M. Zabel, Polyhedron, 2003, 22, 2639.
- H. Brunner, T. Zwack, M. Zabel, W. Beck, A. Böhm, Organometallics, 2003, 22, 1741.
- 85. C. Dubs, T. Yamamoto, A. Inagaki, M. Akita, Chem. Commun., 2006, 1962.
- 86. C. Hahn, M. Spiegler, E. Herdtweck, R. Taube, Eur. J. Inorg. Chem., 1998, 1425.
- 87. C. Hahn, J. Sielerb, R. Taube, Chem. Ber., 1997, 130, 939.
- 88. C. Hahn, M. Spiegler, E. Herdtweck, R. Taube, Eur. J. Inorg. Chem., 1999, 435.
- 89. J. P. Cahill, A. P. Lightfoot, R. Goddard, J. Rust, P. Guiry, *Tetrahedron Asymmetry*, **1998**, *9*, 4307.
- 90. M. Stradiotto, J. Cipot, R. McDonald, J. Am. Chem. Soc., 2003, 125, 5618.
- 91. C. M. Thomas, R. Mafua, B. Therrien, E. Rusanov, H. Stoeckli-Evans, G. Suss-Fink, *Chem. Eur. J.*, **2002**, *8*, 3343.
- 92. M. Iwaoka, S. Tomoda, J. Am. Chem. Soc., 1996, 118, 8077.
- 93. C. I. Lepadatu, M. Andruh, *Forma moleculelor anorganice. O introducere in stereochimia anorganica.*, Ed. Academiei Romane, Bucuresti, **1998**.
- 94. R. Mitea, A. Covaci, C. Silvestru, A. Silvestru, Rev. Roum. Chim., 2013, in press.
- R. Bou-Moreno, S. A. Cotton, V. Hunter, K. Leonard, A. W. G. Platt, P. R. Raithby, S. Schiffers, *Polyhedron*, **2011**, *30*, 2832.
- 96. MestReC and MestReNova, Mestrelab Research S.L., A Coruña 15706, Santiago de Compostela.
- 97. G.M. Sheldrick, Acta Crystallogr. Sect. A, 2008, 64, 112.
- K. Brandenburg, DIAMOND Visual Crystal Structure Information System, Release 3.1d, Crystal Impact GbR, Bonn, Germany, 2006.
- PLATON: (a) A. L. Spek, J. Appl. Crystallogr., 2003, 36, 7e13; (b) A. L. Spek, Acta Crystallogr. D, 2009, 65, 148e155.

III. Liganzi diorganocalcogen(II) cu funcțiuni alcoxo sau ariloxo și comportamentul acestora față de metalele *d*

III.2. Rezultate și discuții III.2.A. Liganzi diorganocalcogen(II) dihidroxilici

Ligandul bis(2-hidroxi-2-metilpropan)sulf $[Me_2C(OH)CH_2]_2S$ s-a obținut potrivit datelor de literatură prin reacția dintre $Na_2S\cdot9H_2O$ cu 1-cloro-2-metil-2-propanol.²⁶ S-au sintetizat printr-o metodă modificată, dioli similari de tip $[Me_2C(OH)CH_2]_2E$ (E = Se, Te), precum și compuși cu grupări aromatice de tipul $[Ph_2C(OH)CH_2]_2E$ (E = S, Se) (Schema III.2.1).

Tabelul III.2.1. Liganzi d	liorganocalcogen(II) dihidroxilici :	si derivati cu	grupări trimetilsilil

	Compus	p.t.	δ ⁷⁷ Se / ¹²⁵ Te
1	[Me ₂ C(OH)CH ₂] ₂ S	46	-
2	[Me ₂ C(OH)CH ₂] ₂ Se	50	37,22
3	[Me ₂ C(OH)CH ₂] ₂ Te	45	-0,93
4	[Ph ₂ C(OH)CH ₂] ₂ S	114	-
5	[Ph ₂ C(OH)CH ₂] ₂ Se	123	51,66
6	[Me ₂ C(OSiMe ₃)CH ₂] ₂ S	lichid	-
7	[Me ₂ C(OSiMe ₃)CH ₂] ₂ Se	lichid	95,66
8	[Ph ₂ C(OSiMe ₃)CH ₂] ₂ S	77-78	-

Schema III.2.1. Sinteza liganzilor diorganocalcogen(II) dihidroxilici

Reducerea calcogenilor în stare elementară (seleniu și telur) cu borohidrura de natriu în soluție NaOH 10% a condus la obținerea calcogenurilor de natriu care au reacționat în continuare cu 2-cloro-1,1-difenil-etanol în raport molar 1 : 2. Compușii dihidroxilici au fost izolați în stare solidă, fiind incolori. Datele analitice ale acestor produși și a derivaților de trimetilsilil sunt prezentate în tabelul III.2.1.

Spectrele RMN indică semnalele corespunzătoare acestor compuşi. In cazul diolilor cu grupări metil, spectrele ¹H RMN prezintă un singlet atribuit protonilor metilici echivalenți și un alt singlet pentru protonii metilenici echivalenți. Semnalele corespunzătoare protonilor metilenici Se-CH₂ (δ 2,81 ppm in **2**) și Te-CH₂ (δ 2,96 ppm in **3**) sunt insoțite de sateliți datorită cuplajului proton - calcogen (Figura III.2.1). În cazul compușilor cu grupări fenil se observă semnale multiplet în zona aromatică. Protonii grupărilor OH prezintă semnale largi în toate cazurile.

Figura III.2.1. Spectrele ¹H RMN (CDCl₃, 300 MHz) ale compuşilor **2** (a) şi **3** (b)

Structura moleculară a [Ph₂C(OH)CH₂]₂Se (5) și [Ph₂C(OSiMe₃)CH₂]₂S (8)

Cristale din compuşii **5** şi **8** s-au obținut prin difuzia n-hexanului într-o soluție în CH_2Cl_2 a compuşilor și structurile moleculare s-au determinat prin difracție de raze X pe monocristal. Diagrama ORTEP cu schema de numerotare a atomilor pentru compusul **5** este redată in Figura III.2.6. Atomul de seleniu este hibridizat sp^3 , unghiul C(1)-Se(1)-C(15) are valoarea 98,61°. Moleculele sunt asociate în unități dimere prin legături de hidrogen [O(2)…H(10') 2,15 Å vs. $\Sigma r_{vdW}(O,H) = 2,72 Å^{47}$] (Figura III.2.7). Celălalt atom de hidrogen este implicat într-o interacțiune intramoleculară cu atomul de seleniu H(20)…Se(1) 2,73 Å vs. $\Sigma r_{vdW}(Se,H) = 3,10 Å^{47}$]. Distanțele interatomice O(1)…Se(1) și

O(2)…Se(1) au valorile 2,945(2) Å și respectiv 3,227(2) Å. Ambele valori sunt mai mici decât suma razelor van der Waals a atomilor de oxigen și seleniu [Σr_{vdW} (O,Se) = 3,42 Å].

Figura III.2.6. Structura moleculară a [Ph₂C(OH)CH₂]₂Se; atomii de hidrogen, cu excepția celor din grupările OH au fost omiși pentru claritate.

Figura III.2.7. Asociere dimeră în [Ph₂C(OH)CH₂]₂Se (5)

Diagrama ORTEP a compusului **8** este redată in Figura III.2.8. Atomul de sulf este hibridizat sp^3 , unghiul C(2)-S(1)-C(2a) are valoarea 106°. Atomii C(2) și C(2a) au geometrie tetraedrică distorsionată [C(1)-C(2)-S(1) 116,7°], distorsia fiind mai mare decât în compusul **5** [C(2)-C(1)-Se(1) 109,41(14)° și C(16)-C(15)-Se(1) 111,68(15)°].

Figura III.2.8. Structura moleculară a [Ph₂C(OSiMe₃)CH₂]₂S (8); atomii de hidrogen au fost omiși pentru claritate. Atomii sunt desenați cu probabilitate 50%.

III.2.B. Liganzi diorganocalcogen(II) monohidroxilici

Compuşi de tipul $[Me_2C(OH)CH_2](2-Me_2NCH_2C_6H_4)E$ (E = S, Se, Te) s-au obținut prin reacția dintre 1-cloro-2-metil-2-propanol și $(2-Me_2NCH_2C_6H_4)ELi$ în raport molar 1:1. Reactanții litiati au fost preparați *in situ* prin tratarea N,N-dimetilbenzilaminei cu nbutillitiu, urmată de inserția calcogenului. Reacțiile corespunzătoare sunt indicate în Schema III.2.3.

Schema III.2.3. Sinteza liganzilor diorganocalcogen(II) monohidroxilici

Liganzii monohidroxilici au fost izolați sub formă de ulei incolor (9) sau galben (10), în urma purificării produsului brut prin distilare la vid. Compusul 11 s-a obținut sub forma unui solid portocaliu.

Spectrele ¹H și ¹³C RMN ale liganzilor monohidroxilici **9** - **11** prezintă rezonanțele așteptate. In zona alifatică, spectrul ¹H RMN conține patru semnale singlet

corespunzătoare celor două tipuri de protoni metil (δ 1,26 și 2,24 ppm pentru N Me_2 și CMe_2 în **10**) și respectiv celor două tipuri de protoni metilen (δ 3,05 și 3,53 ppm pentru SeC H_2 și NC H_2 în **10**).

Figura III.2.9. Spectrele ¹H RMN (CDCl₃, 300 MHz) pentru compușii 9 și 10

Spectrele ¹H RMN nu au evidențiat existența în soluție a interacțiunilor intramoleculare. În zona aromatică se observă semnalele multiplet pentru cei patru protoni aromatici neechivalenți. Spectrele ¹H RMN ale compuşilor **9** și **10** sunt redate în Figura III.2.9.

Spectrul ⁷⁷Se RMN al compusului **10** prezintă un singlet la 192,47 ppm.

În cazul compusului $[Me_2C(OH)CH_2](2-Me_2NCH_2C_6H_4)Te$ (**11**) spectrele ¹H și ¹²⁵Te RMN indică un amestec de doi compuși. Pentru separarea compușilor s-a folosit distilarea la presiune scazută. Măsurătorile RMN au dovedit că reziduul final obținut în urma distilării este compusul așteptat. Spectrul ¹²⁵Te (nedecuplat de proton) RMN a indicat un semnal triplet situat la 277,87 ppm.

Liganzii $[Ph_2C(OH)CH_2](2-Me_2NCH_2C_6H_4)E$ [E = S (**12**), Se (**13**)] au fost preparați în mod asemănător în reacția dintre 1-cloro-2,2-difeniletanol și (2-Me_2NCH_2C_6H_4)ELi în raport molar 1:1 (Schema III.2.4).

Schema III.2.4. Sinteza [Ph₂C(OH)CH₂](2-Me₂NCH₂C₆H₄)Se

Structura moleculară a [Ph₂C(OH)CH₂](2-Me₂NCH₂C₆H₄)Se (13)

Structura moleculară a compusului **13** s-a determinat prin difracție de raze X pe monocristal. Diagrama ORTEP cu schema de numerotare este indicată în Figura III.2.12.

Figura III.2.12. Diagrama ORTEP a [Ph₂C(OH)CH₂](2-Me₂NCH₂C₆H₄)Se (**13**). Atomii de hidrogen cu exceptia grupărilor OH, au fost omiși pentru claritate.

Cristalul compusului **13** este format din molecule discrete separate de razele van der Waals. Atomul Se(1) este hibridizat *sp*³, unghiul C(1)-Se(1)-C(10) are valoarea 98,72°. Atomul de azot din brațul pendant nu interacționează cu atomul de seleniu [Se(1)-N(1) 3,52 Å *vs*. Σr_{vdW} (Se,N) 3,44 Å⁴⁷], dar este implicat în legătura de hidrogen intramoleculară cu atomul H(1) [H(1)···N(1) 2,03 Å *vs*. Σr_{vdW} (H,N) 2,74 Å]. În acest mod, atomul de oxigen se apropie de atomul de seleniu la o distanță mai mică decât suma razelor van der Waals a atomilor corespunzători [O(1)···Se(1) 3,261(2) Å vs. Σr_{vdW} (O,Se) 3,42 Å⁴⁷].

III.2.C. Comportamentul liganzilor diorganocalcogen(II) cu funcțiuni alcoxo față de metalele *d*

III.2.C.1. Complecși ai metalelor din grupa 12

Complecșii de cadmiu(II) **14** și **15** au fost obținuți reactionând derivații trimetilsilil **6** și **7** cu clorura de cadmiu(II) în raport molar 1:1. (Schema III.2.5). Acești complecși au fost izolați în stare solidă, având culoare slab portocalie (**14**) și incoloră (**15**). Compușii sunt insolubili în CDCl₃, spectrele RMN s-au măsurat în metanol- d_4 .

Schema III.2.5. Sinteza complecșilor de Cd(II) cu liganzi dialcoxo

Spectrul ¹H RMN al compusului [CdS{CH₂C(O)Me₂}₂] (**14**) a evidențiat existența în soluție a doi compuși: unul din compuși (compusul I) prezintă doua semnale singlet pentru protonii metilici (δ 1,39 si 1,43 ppm) și un sistem AB pentru protonii metilenici situat la 3,06 ppm (δ_A 2,96 și δ_B 3,17 ppm). Acest fapt este în concordanță cu coordinarea intramoleculară S→Cd care ar rigidiza molecula într-o astfel de conformație în care protonii metil și respectiv metilen nu mai sunt echivalenți. Celălalt compus (II) este caracterizat prin două semnale singlet pentru protonii echivalenți din grupările CH₃ și CH₂. Pentru complexul [CdSe{CH₂C(O)Me₂}₂] (**15**) s-a observat numai compusul ce conține protoni echivalenți în grupările CH₃ și CH₂ (δ 1,28 ppm pentru CH₃ și 2,73 ppm pentru CH₂, valori identice cu cele găsite în spectrul ¹H RMN al compusului **14**).

În cazul reacției ligandului monohidroxilic **10** cu CdCl₂ în raport molar 2:1 s-a obținut un amestec de compuși și încercările de a separa componentele individuale au eșuat.

În urma rezultatelor obținute, s-a schimbat strategia de sinteză pentru a obține compuși cu structură monomeră și cu solubilitate mai mare. Numărul de coordinare al metalului s-a mărit prin utilizarea fosfinelor hipervalente de tipul PPh_{3-x}(C₆H₄CH₂NMe₂-2)_x (x = 1, 2) (Schema III.2.6). Compușii [CdCl₂PPh_x(C₆H₄CH₂NMe₂-2)_{3-x}] (x = 1, 2) s-au obținut *in situ* prin reacția triarilfosfinei corespunzătoare cu CdCl₂,¹²⁹ urmată de tratarea în continuare cu un amestec stoechiometric 1:2 al ligandului **2** cu trietilamina.

$$\begin{split} \mathsf{MCl}_2 + \mathsf{PPh}_{3\text{-}x}(\mathsf{C}_6\mathsf{H}_4\mathsf{CH}_2\mathsf{NMe}_2\text{-}2)_x & \xrightarrow{\mathsf{THF}} [\mathsf{MCl}_2\{\mathsf{PPh}_{3\text{-}x}(\mathsf{C}_6\mathsf{H}_4\mathsf{CH}_2\mathsf{NMe}_2\text{-}2)_x\}] \\ & \xrightarrow{\mathsf{Me}} & \xrightarrow{\mathsf{Ne}} & \underset{\mathsf{OH}}{\overset{\mathsf{Me}}{\overset{\mathsf{OH}}}{\overset{\mathsf{OH}}{\overset{\mathsf{OH}}{\overset{\mathsf{OH}}{\overset{\mathsf{OH}}{\overset{\mathsf{OH}}{\overset{\mathsf{OH}}}{\overset{\mathsf{OH}}{\overset{\mathsf{OH}}{\overset{\mathsf{OH}}{\overset{\mathsf{OH}}{\overset{\mathsf{OH}}{\overset{\mathsf{OH}}{\overset{\mathsf{OH}}}}{\overset{\mathsf{OH}}{\overset{\mathsf{OH}}{\overset{\mathsf{OH}}{\overset{\mathsf{OH}}{\overset{\mathsf{OH}}{\overset{\mathsf{OH}}{\overset{\mathsf{OH}}}}}}}}}}}}}}}}}}}}}}} \mathsf{Iduente} \mathsf{Iduene},\mathsf{Et}_3\mathsf{N}}}}}}}}}}}}}}}}}}}}}$$

Schema III.2.6. Sinteza complecșilor 16 - 18 cu metale din grupa 12

În mod similar s-a obținut complexul de zinc(II) 18.

Complecşii **16** şi **17** au fost investigați prin spectroscopie ¹H, ¹³C şi ⁷⁷Se RMN. Semnalele din spectrele ¹H şi ¹³C RMN au fost atribuite cu ajutorul spectroscopiei 2D RMN (HMBC şi HSQC). Figura III.2.14. prezintă spectrul ¹H RMN al acestor complecși în comparație cu ligandul inițial. În zona alifatică, semnalele protonilor din grupările CMe_2 , NMe_2 , CH_2 Se şi CH_2 N apar în raport 1:1 în cazul compusului **16** şi în raport 2:1 în cazul compusului **17**. Semnalul grupării CH_3 este de tip singlet. Semnalul corespunzător grupării CH_2 Se este de tip singlet pentru ambii compuşi (2,83 ppm în **16** şi 2,81 ppm în **17**). Semnalul de rezonanță al grupării CH_2 N este de tip singlet pentru compusul **17** (3,82 ppm) şi sub forma unui sistem AB în cazul compusului **16** (δ 3,66 ppm, cu δ_A 3,52 şi δ_B 3,80 ppm, ²J_{HH} 12,95 Hz).

Figura III.2.14. Spectrele ¹H RMN (CDCl₃, 300 MHz, 25^oC) ale compuşilor [Me₂C(OH)CH₂]₂Se (a),[Cd{Se(CH₂C(O)Me₂)₂}{PPh(C₆H₄CH₂NMe₂-2)₂] (16) (b) şi [Cd{Se(CH₂C(O)Me₂)₂}{PPh₂(C₆H₄CH₂NMe₂-2)}] (17) (c)

Protonii aromatici în ambii compuși prezintă semnale de tip multiplet. Deplasările chimice din spectrele ³¹P și ⁷⁷Se RMN ale complecșilor de cadmiu sunt indicate în tabelul III.2.4, alături de datele corespunzătoare liganzilor inițiali.

Tabelul III.2.4. Date din spectrele ³¹P și ⁷⁷Se RMN ale complecșilor de Cd(II) și ale liganzilor inițiali

Nr.	Compus	δ ³¹ P NMR	δ ⁷⁷ Se NMR
		(ppm)	(ppm)
	$PPh(C_6H_4CH_2NMe_2-2)_2$	-25,1	-
	$PPh_2(C_6H_4CH_2NMe_2-2)$	-15,3	-
2	[Me ₂ C(OH)CH ₂] ₂ Se	-	37,37
7	[Me ₂ C(OSiMe ₃)CH ₂] ₂ Se	-	95,66
15	$[Cd{Se(CH_2C(O)Me_2)_2}]$		Nu s-a observat
16	$[Cd{Se(CH_2C(O)Me_2)_2}{PPh(C_6H_4CH_2NMe_2-2)_2}]$	-22,93	35,22
17	$[Cd{Se(CH_2C(O)Me_2)_2}{PPh_2(C_6H_4CH_2NMe_2-2)}]$	-14,97	43,23
18	$[Zn{Se(CH_2C(O)Me_2)_2}{PPh_2(C_6H_4CH_2NMe_2-2)}]$	- 23,60	Nu s-a observat

Încercările de a obține complecși cu zinc în absența triarilfosfinelor, prin metode asemănătoare celor descrise în cazul complecșilor de cadmiu nu au dat rezultatele așteptate. Produșii obținuți au fost amestecuri de compuși sau reactanții inițiali. Doar complexul **18** a putut fi izolat și caracterizat prin metode spectroscopice.

III.2.C.2. Complecși ai argintului(I)

Modul de coordinare al liganzilor monoalcoxidici față de argint a fost testat în reacția compusului $[Me_2C(OH)CH_2](2-Me_2NCH_2C_6H_4)S$ cu AgOTf (Schema III.2.8). Reacția s-a desfășurat în absența luminii deoarece compușii cu argint sunt sensibili la lumină. Reacția directă dintre ligand și AgOTf s-a efectuat la temperatura camerei, atât în acetonă cât și în diclorometan.

Schema III.2.8. Sinteza complexului de Ag(I) (19)

Spectrul ¹H RMN al acestui compus evidențiază rezonanțele atribuite grupărilor metil și metilen existente în moleculă, în raportul molar așteptat și deplasate în comparație cu liganzii inițiali (Figura III.2.19).

Figura III.2.19. Spectrele ¹H RMN pentru [Me₂C(OH)CH₂](2-Me₂NCH₂C₆H₄)S (jos) şi compusul **19** (sus).

Spectrul IR al acestui compus prezintă benzi intense la 1258, 1168, 1048/1032, şi 639/654 cm⁻¹, care au fost atribuite vibrațiilor de alungire pentru grupările SO₃ (1258 şi 1048/1032 cm⁻¹) şi CF₃ (1258, 1168 şi 639/654 cm⁻¹). Scindarea benzilor situate la 1048/1032 şi 639/654 cm⁻¹ indică legătura covalentă între ligandul OTf şi metal. ¹³⁰

Structura moleculară a [AgOTf{S[CH₂C(OH)Me₂](C₆H₄CH₂NMe₂-2)}] (19)

Monocristale pentru studiile de difracție de raze X s-au obținut dintr-un amestec acetonă / n-hexan (1/5, v/v). Diagrama ORTEP este indicată in Figura III.2.22.

Figura III.2.22. Asociere dimeră de izomeri $R_{N'}$ și S_N în compusul [AgOTf{S[CH₂C(OH)Me₂](C₆H₄CH₂NMe₂-2)}] **(19)**. Elipsoizii sunt desenati cu probabilitate 50%. Atomii de hidrogen cu excepția grupelor OH, au fost omiși pentru claritate.

Compusul cristalizează în grupul spațial monoclinic P2(1)/n. Moleculele sunt asociate în unități dimere prin liganzii dispuși în punte. Ligandul funcționează *S,O,N* tridentat, bimetalic, tetraconectiv. Fiecare atom de argint este coordinat de sulf si oxigen, iar atomul de azot este implicat într-o interacțiune intermoleculară cu molecula vecină. [S(1)···Ag(1) 2,5092(8); O(1)···Ag(1) 2,503(3) și N(1)···Ag(1)' 2,251(3) Å, vs. $\Sigma r_{vdW}(S,Ag)$ 3,55, $\Sigma r_{vdW}(O,Ag)$ 3,10, $\Sigma r_{vdW}(N,Ag)$ 3,24 Å⁴⁷]. Fiecare atom de sulf interacționează și cu atomul de argint al moleculei vecine [S(1)···Ag(1)' 3,16 Å]. Gruparea triflat este legată covalent de atomul de argint prin intermediul atomului de oxigen. În consecință se formează două sisteme triciclice condensate , având ciclul central plan Ag_2S_2 . Geometria de coordinare a atomului de argint este trigonal bipiramidală, cu atomii S(1) și N(1') în poziție axială [S(1)···Ag(1)···N(1') 151,13(7)°].

Coordinarea intermoleculară N \rightarrow Ag determină chiralitate planară, astfel incât fiecare dimer din cristal este format din izomeri *R* și *S*.

III.2.C.3. Complecși ai paladiului(II)

În reacția dintre $[Me_2C(OH)CH_2](2-Me_2NCH_2C_6H_4)$ Se și PdCl₂ în raport molar 1:1, în prezență de trietilamină, în locul produsului așteptat, $[PdCl{Se(CH_2C(O)Me_2)(C_6H_4CH_2NMe_2-2)}]$, s-a izolat complexul dinuclear $[PdCl(SeC_6H_4CH_2NMe_2-2)]_2$ (Schema III.2.9).

Schema III.2.9. Reacția dintre PdCl₂ și ligandul 10.

Același compus s-a obținut sub formă de pulbere portocalie și în cazul deprotonării ligandului prin litiere, sau a efectuării reacției dintre ligandul **10** și PdCl₂ în raport molar 1:1, respectiv 2:1.

Prezența în soluție a coordinării intramoleculare N→Se din ligandul liber poate facilita scindarea legăturii C-Se. Complexul de Pd(II) izolat are o solubilitate foarte scazută în solvenți clorurați și chiar în DMSO. Aceste observații sunt în concordanță cu datele publicate anterior despre compuși diorganoseleniu(II) de tipul RR'Se, în care s-a observat scindarea asemănătoare a legaturii C–Se în prezența sărurilor de Pd(II) sau Pt(II).¹³¹⁻¹³³

Spectrul ¹H RMN al produsului cristalin portocaliu prezintă semnalele așteptate. Ca urmare a coordinării intramoleculare a azotului în soluție, la seleniu sau la paladiu, protonii din grupările N*Me*₂ și *CH*₂ din brațul pendant nu mai sunt echivalenți. Se observă semnale diferite pentru grupările *CH*₃ (δ 2,37 și 2,95 ppm) și un sistem AB (δ 3,64 ppm, cu δ_A 3,42 ppm și δ_B 3,83 ppm, ²*J*_{HH} = 12,2 Hz) pentru protonii grupărilor *CH*₂. În zona aromatică se observă semnale de tip multiplet.

Structura moleculară a [PdCl(SeC₆H₄CH₂NMe₂-2)]₂·0.5CH₂Cl₂·0.5THF (20·0.5CH₂Cl₂·0.5THF)

Cristale din complexul de paladiu s-au obținut prin difuzia n-hexanului într-o soluție a compusului în CH_2Cl_2/THF . Cristalele obținute conțin în rețea molecule de CH_2Cl_2 și THF. În timpul studiului de față, a fost raportată structura compusului **20**·0.5 CH_2Cl_2 de către alti autori.¹³⁴ Diagrama ORTEP cu schema de numerotare este indicată in Figura III.2.25. Compusul cristalizează în grupul spațial ortorombic P2(1)2(1)2. Cristalul conține în unitatea celulară doi dimeri independenți centrosimetrici, **20**_{1/1'} și **20**_{2/2''} – indicele se referă la numerotarea atomilor de paladiu. Coordinarea N \rightarrow Pd a determinat formarea unor cicluri hexaatomice SePdNC₃, pliate de-a lungul axei Se····CH₂. Ca urmare a chiralității planare induse, compusul cristalizează ca amestec de izomeri *S*,*S*'-**20**_{1/1'}

[Se(1)Pd(1)Se(1')Pd(1')] şi R,R''-**20**_{2/2"} [Se(2)Pd(2)Se(2'')Pd(2'')] (raportat la cele două cicluri SePdNC₃ din unitatea dimeră). Atomii de seleniu sunt legați în punte între centrii metalici [Pd(1)–Se(1) / Pd(1)–Se(1') 2,3865(11) / 2,4017(10) Å, şi Pd(2)–Se(2) / Pd(2)–Se(2'') 2,4028(10) / 2,3848(11) Å, vs. Σr_{cov} (Pd,Se 2,45 Å) şi Σr_{vdW} (Pd,Se 3,60 Å)⁴⁷]. Interacțiuni secundare seleniu–palladiu [Pd···Se 3,4315(12) şi 3,4308(12) Å] generează tetrameri cu structură de tip cuban [*S*,*S*'-**20**_{1/1}']-[*R*,*R*''-**20**_{2/2"}].

Figura III.2.25. Diagrama ORTEP a compusului [PdCl(SeC₆H₄CH₂NMe₂-2)]₂·0.5CH₂Cl₂·0.5THF. (ambii izomeri *S*,*S*'-**20**_{1/1'} [Se(1)Pd(1)Se(1')Pd(1')] şi *R*,*R*''-**20**_{2/2''}[Se(2)Pd(2)Se(2'')Pd(2'')] sunt reprezentați).

Geometria de coordinare a atomului de paladiu este plan pătrată, fiecare atom de seleniu are geometria de coordinare în formă de T. Moleculele de CH_2Cl_2 sunt implicate în legături de hidrogen cu dimerul *S*, *S*'-**20**_{1/1'}. [Cl(3)_{solvent}····H(7A)_{metilen} 2,78 Å;. $\sum r_{vdW}$ (Cl,H) 3,01 Å ⁴⁷], rezultatul fiind formarea unui lanț de cubani. Contacte intermoleculare slabe clorhidrogen între lanțurile polimerice paralele determină formarea unei rețele tridimensionale ce cuprinde și molecule de THF în canalele rezultate în interior.

III.3. Concluzii

• Au fost obținuți o serie de liganzi diorganocalcogen(II) dihidroxilici de tipul $[R_2C(OH)CH_2]_2E$ [R = Me, E = S (1), Se (2), Te (3), R = Ph, E = S (4), Se (5)] și au fost caracterizați prin spectroscopie RMN (¹H, ¹³C, ⁷⁷Se și ¹²⁵Te). Compușii 2, 3 și 5 au fost pentru prima dată prezentați în această lucrare.

Structura moleculară a compusului **5** s-a determinat prin difracție de raze X pe monocristal. Moleculele sunt asociate în unități dimere prin legături de hidrogen.

Compuşii 1, 2 şi 4 au fost deprotonaţi cu Me₃SiCl şi s-au obţinut derivaţi trimetilsilil de tipul [R₂C(OSiMe₃)CH₂]₂E [R = Me, E = S (6), Se (7), R = Ph, E = S (8)]. Structura moleculară a compusului [Ph₂C(OSiMe₃)CH₂]₂S s-a determinat prin difracţie de raze X pe monocristal.

• Cinci liganzi noi calcogen monohidroxilici de tipul $[R_2C(OH)CH_2](2-Me_2NCH_2C_6H_4)E$ [R = Me, E = S (9), Se (10), Te (11); R = Ph, E = S (12), Se (13)] au fost preparați și caracterizați prin spectroscopie RMN (¹H, ¹³C, ⁷⁷Se și ¹²⁵Te). Pentru compusul 13 s-a determinat o structură monomeră prin difracție de raze X pe monocristal. Protonul hidroxilic este implicat într-o interacțiune intramoleculară OH…N.

• Complecși de cadmiu(II) de tipul [Cd{E[CH₂C(O)Me₂]₂]] [E = S (**14**), Se (**15**)] s-au obținut în formă de pulbere slab portocalie (**14**) sau incoloră (**15**), cu solubilitate redusă în solvenți organici. Spectrele ¹H RMN s-au înregistrat în CD₃OD. În cazul compusului **14** s-a observat în soluție un amestec de doi compuși. Solubilitatea scăzută a acestor compuși indică o structură polimeră.

Au fost obtinuți doi noi complecși de cadmiu, cu ligandul dialcoxo [Me₂C(O)CH₂]₂Se²⁻ şi triorganofosfine de tipul $PPh_{3-x}(C_6H_4CH_2NMe_2-2)_x$ (x=1-3), respectiv $[Cd{Se(CH_2C(O)Me_2)_2}{PPh(C_6H_4CH_2NMe_2-2)_2}]$ (16) şi $[Cd{Se(CH_2C(O)Me_2)_2}{PPh_2(C_6H_4CH_2NMe_2-2)}]$ (17) si au fost caracterizați prin spectroscopie RMN (¹H, ¹³C, ³¹P, ⁷⁷Se) și spectrometrie de masă. Complexul de zinc similar $[Zn{Se(CH_2C(O)Me_2)_2}{PPh_2(C_6H_4CH_2NMe_2-2)}]$ (18) a fost preparat și caracterizat prin spectroscopie RMN (¹H, ¹³C, ³¹P) și spectrometrie de masă. Compușii 16 - 18 sunt solubili în CDCl₃, acest fapt sugerând o structură monomeră a acestor complecsi.

• Complexul de argint(I) [Ag(OTf){S[CH₂C(OH)Me₂}(C₆H₄CH₂NMe₂-2)] (**19**) s-a obținut ca solid microcristalin în reacția dintre AgOTf cu ligandul protonat. Spectrele RMN și cele de masă demonstrează obținerea compusului dorit. Studiile prin difracție de raze X pe monocristal au evidențiat o structură dimeră cu liganzi *O,S,N*- tridentați biconectivi.

Complexul de paladiu(II) [(PdCl(SeC₆H₄CH₂NMe₂-2)]₂ (20) a fost obținut în reacția dintre PdCl₂ și ligandul 10 în forma deprotonată, ca o consecință a scindării legăturii Se–C din ligand. Studiile prin difracție de raze X au dovedit pentru compusul 20·0.5CH₂Cl₂·0.5THF o structură de tip cuban formată din două perechi de dimeri. Aceste structuri tetramere sunt asociate în lanțuri polimerice, care formează în continuare rețele supramoleculare prin legături de hidrogen ce implică atomi de clor din moleculele de CH₂Cl₂. În canalele formate în interiorul rețelei tridimensionale sunt incorporate molecule de THF.

Referințe bibliografice

- 1. H. C. Aspinal, Chem. Rev., 2002, 102, 1807.
- 2. G. J. P. Britovsek, V. C. Gibson, D. F. Wass, Angew. Chem., Int. Ed., 1999, 38, 428.
- 3. G. W. J. Coates, Chem. Soc., Dalton Trans., 2002, 467.
- 4. V. C. Gibson, S. K. Spitzmesser, *Chem. Rev.*, **2003**, *103*, 283.
- 5. Y. Suzuki, H. Terao, T. Fujita, Bull. Chem. Soc. Jpn., 2003, 76, 1493.
- 6. P. Corradini, G. Guerra, L. Cavallo, Acc. Chem. Res., 2004, 37, 231.
- A. Van der Linden, C. J. Schaverien, N. Meiboom, C. Ganter, A. G. Orpen, J. Am. Chem. Soc., 1995, 117, 3008.
- 8. E. Y. Tshuva, I. Goldberg, M. Kol, J. Am. Chem. Soc., 2000, 122, 10706.
- 9. J. Balsells, P. J. Carroll, P. J. Walsh, *Inorg. Chem.*, **2001**, *40*, 5568.
- 10. J. P. Tian, D. Hustad, G. W. Coates, J. Am. Chem. Soc., 2001, 123, 5134.
- 11. S. Basharat, C. J. Carmalt, R. Palgrave, S. A. Barnett, D. A. Tocher, H. O. Davies, J. Organomet. Chem., 2008, 693, 1787.
- 12. D. C. Bradley, R. M. Mehrotra, I.P. Rothwell, A. Singh, *Alkoxo and Aryloxo Derivatives of Metals*; Academic Press: London, 2001.
- 13. R. M. Mehrotra, A. Singh, Prog. Inorg. Chem., 1997, 46, 239.
- 14. L. G. Hubert-Pfalzgraf, Coord. Chem. Rev., 1998, 178-180, 967.
- 15. P. Shao, R. A. L. Gendron, D. J. Berg, G. W. Bushnell, *Organometallics*, **2000**, *19*, 509.
- 16. R. M. Gauvin, J. A. Osborn, J. Kress, Organometallics, 2000, 19, 2944.
- 17. G. Manickam, G. Sundararajan, Tetrahedron: Asymmetry, 1999, 10, 2913.
- 18. H. Mack, M. Eisen, J. Chem. Soc., Dalton Trans., 1998, 917.
- 19. C. Capacchione, A. Proto, H. Ebeling, R. Muhaupt, K. Moller, T. P. Spaniol, J. Okuda, J. Am. Chem. Soc., 2003, 125, 4964.
- S. Fokken, F. Reichwald, T. P. Spaniol, J. Okuda, J. Organomet. Chem., 2002, 663, 158.
- 21. L. S. Natrajan, C. Wilson, J. Okuda, P. L. Arnold, Eur. J. Inorg. Chem., 2004, 3724.
- 22. C. Capacchione, R. Manivannan, M. Barone, K. Beckerle, R. Centore, L. Oliva, A. Proto, A. Tuzi, T. P. Spaniol, J. Okuda, *Organometallics*, **2005**, *24*, 2971.
- 23. H.-J. Krüger, Angew. Chem. Int. Ed., **1999**, *38*, 627; c) Y. Nakayama, H. Saito, N. Ueyama, A. Nakamura, Organometallics, **1999**, *18*, 3149.
- 24. P. L. Arnold, L. S. Natrajan, J. J. Hall, S. J. Bird, C. Wilson, *J. Organomet.Chem.*, **2002**, *647*, 205.
- 25. E. Y. Tshuva, S. Groysman, I. Goldberg, M. Kol, Z. Goldschmidt, *Organometallics*, **2002**, *21*, 662.
- L. Lavanant, A. Silvestru, A. Faucheux, L. Toupet, R. F. Jordan, J.-F. Carpentier, Organometallics 2005, 24, 5604.
- R. D. J. Froese, D. G. Musaev, T. Matsubara, K. Morokuma, J. Am. Chem. Soc., 1997, 119, 7190.
- R. D. J. Froese, D. G. Musaev, T. Matsubara, K. Morokuma, Organometallics, 1999, 18, 373.
- 29. Y. Nakayama, K. Watanabe, N. Ueyama, A. Nakamura, A. Harada, J. Okuda, *Organometallics*, **2000**, *19*, 2498.

- I. Caracelli, J. Zukerman-Schpector, E. R. T. Tiekink, Coordination Chemistry Reviews, 2012, 256, 412.
- Md. Mijanuddin, A. Ray, P. C. Mondal, J. Marek, M. Ali, J. Molec. Struct., 2007, 826, 17
- 32. B. Das, R. Chakraborty, S. Sarkar, E. Zangrando, P. Chattopadhyay, *Transition Met. Chem.*, **2011**, *36*, 663.
- 33. Y. Takashima, Y. Nakayama, T. Hirao, H. Yasuda, A. Harada, J. Organomet. Chem., 2004, 689, 612.
- P. Chaudhuri, M. Hess, U. Flörke, K. Wieghardt, Angew. Chem., Int. Ed., 37, 1998, 2217.
- 35. T. K. Paine, T. Weyhermueller, K. Wieghardt, P. Chaudhuri, *Dalton Trans.*, 2004, 2092.
- 36. G. Fragale, M. Neuburger, T. Wirth, Chem. Commun., 1998, 1867.
- 37. T. Wirth, G. Fragale, M. Spichty, J. Am. Chem. Soc., 1998, 120, 3376.
- 38. T. Wirth, Angew. Chem., Int. Ed. Engl., 1995, 34, 1726.
- 39. T. Wirth, G. Fragale, Chem. Eur. J. 1997, 3, 1894.
- 40. N. Kurose, T. Takahashi, T. Koizumi, J. Org. Chem., 1996, 61, 2932.
- 41. T. Wirth, Molecules, 1998, 3, 164.
- 42. A. J. Mukherjee, S. S. Zade, H. B. Singh, R. B. Sunoj, Chem. Rev., 2010, 110, 4357.
- 43. M. D. Milton, S. Khan, J. D. Singh, V. Mishra, B. L. Khandelwal, *Tetrahedron Letters*, **2005**, *46*, 755.
- 44. M. A. Cooper, A. Ward, Tetrahedron, 2004, 60, 7963.
- 45. J. Malmstrom, *Synthesis, Properties and Applications of Chalcogen-Containing Antioxidants*, Doctoral Thesis, University of Uppsala, **2000**, p. 25.
- 46. A. Kumar, G. K. Rao, F. Saleem, A. K. Singh, *Dalton Trans.*, **2012**, *41*, 11949 and references therein.
- 47. J. Emsley, Die Elemente, Walter de Gruyter, Berlin, 1994.
- 48. M.-H. Yang, G.-B. Yan, Y.-F. Zheng, Tetrahedron Lett., 2008, 49, 6471.
- 49. T. Wirth, Angew. Chem., Int. Ed., 2000, 39, 3740.
- 50. A. Krief, J. L. Laboureur, Tetrahedron Lett., 1987, 28, 1545.
- 51. A. Krief, J. L. Laboureur, W. Dumont, Tetrahedron Lett., 1987, 28, 1549.
- 52. D. L. J. Clive, Tetrahedron, 1978, 34, 1049–1132.
- 53. S. Uemura, K. Ohe, N. J. Sugita, Chem. Soc., Perkin Trans., 1990, 1, 1697.
- 54. T. Hori, K. B. J. Sharpless, Org. Chem., 1978, 43, 1689.
- 55. M. Tiecco, L. Testaferri, F. Marini, C. Santi, L. Bagnoli, A. Temperini, *Tetrahedron: Asymmetry*, **1999**, *10*, 747.
- 56. J. L. Laboureur, A. Krief, Tetrahedron Lett., 1984, 25, 2713.
- 57. M. Tiecco, L. Testaferri, F. Marini, A. Temperini, L. Bagnoli, C. Santi, Synth. Commun., 1997, 27, 4131.
- 58. M. W. Esterhuysen, R. Brüll, H. G. Raubenheimer, C. Esterhuysen, G. J. Kruger, J. Organomet. Chem., 2001, 619, 164.
- 59. D. Pou, C. López, S. Pérez, X. Solans, M. Font-Bardía, P. W. N. M. van Leeuwen, G. P. F. van Strijdonck, *Eur. J. Inorg. Chem.*, **2010**, 1642.
- S. Pérez, C. López, A. Caubet, X. Solans, M. Font-Bardia, J. Organomet. Chem., 2004, 689, 3184.

- 61. G. R. Owen, H. A. Burkill, R. Vilar, A. J. P. White, D. J. Williams, J. Organomet. Chem., 2005, 690, 5113.
- 62. J. W. Faller, J. Parr, Organometallics, 2000, 19, 1829.
- 63. I. D. Kostas, B. R. Steele, A. Terzis, S. V. Amosova, A. V. Martynov, N. A. Makhaeva, *Eur. J. Inorg. Chem.*, **2006**, 2642.
- 64. A. Kumar, M. Agarwal, A. K. Singh, Polyhedron, 2008, 27, 485.
- 65. A. Kumar, M. Agarwal, A. K. Singh, J. Organomet. Chem., 2008, 693, 3533.
- 66. A. Kumar, M. Agarwal and A. K. Singh, Inorg. Chim. Acta, 2009, 362, 3208.
- 67. G. K. Rao, A. Kumar, B. Kumar, D. Kumar, A. K. Singh, *Dalton Trans.*, **2012**, *41*, 1931.
- 68. P. Singh, A. K. Singh, Organometallics, 2010, 29, 6433.
- 69. P. Singh, A. K. Singh, Inorg. Chim. Acta, 2012, 387, 441.
- 70. I. C. Reyes, E. VandenHoven, A. Mohammed, B. M. Pinto, *Can. J. Chem.*, **1995**, *73*, 113.
- 71. I. C. Reyes, H. Hu, J. H. Gu, E. VandenHoven, A. Mohammed, S. Holdcroft, B. M. Pinto, *Can. J. Chem.*, **1996**, *74*, 533.
- 72. C. Bornet, R. Amardeil, P. Meunier, J. C. Daran, J. Chem. Soc., Dalton Trans., 1999, 1039.
- 73. G. N. Ledesma, E. Schulz Lang, E. M. Vazquez-Lopez, U. Abraham, *Inorg. Chem. Commun.*, 2004, 7, 478.
- 74. W. Levason, S. D. Orchard, G. Reid, Coord. Chem. Rev., 2002, 225, 159.
- 75. A. Khalid, A. K. Singh, Polyhedron, 1997, 16, 33.
- K. Y. Abid, N. I. Al-Salim, M. Greaves, W. R. McWhinnie, A. A. West, J. Chem. Soc. Dalton Trans., 1989, 1697.
- 77. Y. Sakimoto, K. Hirao, D. G. Musaev, J. Phys. Chem. A, 2003, 107, 5631.
- 78. G. Schatte, T. Chivers, H. M. Tuononen, R. Suontamo, R. Laitinen, J. Valkonen, Inorg. Chem., 2005, 44, 443.
- 79. J. Beckmann, D. Dakternieks, A. Duthie, N. A. Lewcenko, C. Mitchell, M. Schurmann, Z. Anorg. Allg. Chem., **2005**, 631, 1856.
- 80. M. S. Silva, J. V. Comasseto, Tetrahedron, 2011, 67, 8763.
- 81. M. G. Thorn, Z. C. Etheridge, P. E. Fanwick, I. P. Rothwell, *Organometallics*, **1998**, *17*, 3636.
- 82. D. C. H. Oakes, B. S. Kimberley, V. C. Gibson, D. J. Jones, A. J. P. White, D. J. Williams, *Chem. Commun.*, **2004**, 2174.
- L. Lavanant, T. Y. Chou, Y. Chi, C. W. Lehmann, L. Toupet, J. F. Carpentier, Organometallics, 2004, 23, 5450.
- 84. R. M. Gauvin, J. A. Osborn, J. Kress, Organometallics, 2000, 19, 2944.
- E. Y. Tshuva, I. Goldberg, M. Kol, Z. Goldschmidt, Organometallics, 2001, 14, 3017.
- 86. H. Mack, M. Eisen, J. Chem. Soc., Dalton Trans., 1998, 917.
- 87. T. Tsukahara, D. C. Swenson, R. F. Jordan, Organometallics, 1997, 16, 3303.
- Y. Takashima, Y. Nakayama, T. Hirao, H. Yasuda, A. Harada, J. Organomet. Chem., 2004, 689, 612.
- S. Fokken, T. P. Spaniol, H. C. Kang, W. Massa, J. Okuda, Organometallics, 1996, 15, 5069.

- Z. Janas, L. B. Jerzykiewicz, K. Przybylak, P. Sobota, K. Szczegot, D. Wisniewska, Eur. J. Inorg. Chem., 2005, 1063.
- 91. Z. Janas, L. B. Jerzykiewicz, K. Przybylak, P. Sobota, K. Szczegot, *Eur. J. Inorg. Chem.*, **2004**, 1639.
- 92. Z. Janas, L. B. Jerzykiewicz, P. Sobota, K. Szczegot, D. Wioeniewska, *Organometallics*, **2005**, *24*, 3987.
- P. F. Knowles and N. Ito, *Perspectives in Bio-inorganic Chemistry*, ed. R. W. Hay, J. R. Dilworth and K. B. Nolan, Jai, London, **1994**, vol.2, pp. 207.
- 94. B. M. Chamberlain, M. Cheng, D. R. Moore, T. M. Ovitt, E. B. Lobkovsky, G. W. Coates, *J. Am. Chem. Soc.*, **2001**, *123*, 3229.
- 95. D. Chakraborty, E. Y. X. Chen, Organometallics, 2003, 22, 769.
- 96. M. H. Chisholm, J. C. Gallucci, K. Phomphrai, Inorg. Chem., 2005, 44, 8004.
- 97. H. Y. Chen, H. Y. Tang, C. C. Lin, Macromolecules, 2006, 39, 3745.
- 98. D. A. Walker, T. J. Woodman, M. Schormann, D. L. Hughes, M. Bochmann, *Organometallics*, **2003**, *22*, 797.
- 99. Y. Sarazin, M. Schormann, M. Bochmann, Organometallics, 2004, 23, 3296.
- 100. Y. Sarazin, R. H. Howard, D. L. Hughes, S. M. Humphrey, M. Bochmann, *Dalton Trans.*, **2006**, 340.
- 101. C. M. Byrne, S. D. Allen, E. B. Lobkovsky, G. W. Coates, J. Am. Chem. Soc., 2004, 126,11404.
- 102. R. Eberhardt, M. Allmendinger, G. A. Luinstra, B. Rieger, *Organometallics*, **2003**, 22, 211.
- 103. E. Frankland, Justus Liebigs Ann. Chem., 1849, 71, 171.
- 104. S. Schulz, U. Florke, J. Chem. Crystallogr., 2010, 40, 888.
- 105. W. T. Kong, H. L. Seng, S. L. Fei Shen, S. C. Cheah, N. G. Chew, S. K. Kong, M. R. Mustafa, S. W. Ng, M. J. Maah, *Polyhedron*, **2012**, *38*, 275.
- 106. T. Bal-Demirci Polyhedron, 2008, 27, 440.
- 107. P. K. Dhara, M. G. B. Drew, P. Chattopadhyay, J.Coord.Chem., 2007, 60, 627
- 108. G. Rajsekhar, C. P. Rao, P. K. Saarenketo, E. Kolehmainen, K. Rissanen, *Inorg. Chem. Commun.*, **2002**, *5*, 649.
- 109. M. Casarin, T. Devic, A. Famengo, D. Forrer, S. Gross, E. Tondello, A.
- 110. J. Lewinski, W. Marciniak, Z. Ochal, J. Lipkowski, I. Justyniak, *Eur. J. Inorg. Chem.*, **2003**, 2753.
- 111. N. Mangayarkarasi, M. Prabhakar, P. S. Zacharias, Polyhedron, 2002, 21, 925.
- 112. A. Patra, S. Sarkar, R. Chakraborty, M. G. B. Drew, P. Chattopadhyay, *J.Coord.Chem.*, **2010**, *63*, 1913.
- 113. C. Sudbrake, H. Vahrenkamp, Eur.J.Inorg.Chem., 2001, 751.
- 114. C. Sudbrake, H. Vahrenkamp, Z. Anorg. Allg. Chem., 2001, 627, 857.
- 115. R. Baggio, M. Perec, M. T. Garland, Acta Crystallogr., Sect. C:Cryst. Struct. Commun., 1996, 52, 2457.
- 116. E. Labisbal, J. A. Garcia-Vazquez, C. Gomez, A. Macias, J. Romero, A. Sousa, U. Englert, D. E. Fenton, *Inorg. Chim. Acta*, **1993**, *203*, 67.
- 117. M. Taki, H. Hattori, T. Osako, S. Nagatomo, M. Shiro, T. Kitagawa, S. Itoh, *Inorg.Chim.Acta*, **2004**, *357*, 3369.
- 118. R. Bouwman, P. Evans, R. A. G. de Graaf, H. Kooijman, R. Poinsot, P. Rabu, J. Reedijk, A. L. Spek, *Inorg.Chem.*, **1995**, *34*, 6302.

- 119. Ming-Lai Fu, N. L. Rangel, R. D. Adams, J. M. Seminario, J. Cluster Sci., 2010, 21, 867.
- 120. I. G. Dance, R. G. Garbutt, D. C. Craig, Inorg. Chem., 1987, 26, 3732.
- 121. J. M. Varela, E. M. V. Lopez, Dalton Trans., 2010, 39, 3931.
- 122. E. Labisbal, J. Romero, J. A. Garcia-Vazquez, C. Gomez, A. Sousa, R. Pritchard, C. A. McAuliffe, *Polyhedron*, **1994**, *13*, 1735.
- 123. J. S. Casas, R. Collazo, M. D. Couce, M. Garcia-Vega, A. Sanchez, J. Sordo, E. M. Vazquez-Lopez, *Cryst. Growth Des.*, **2011**, *11*, 5370.
- 124. E. M. Nolan, S. J. Lippard, J. Am .Chem. Soc., 2007, 129, 5910.
- 125. J. S. Casas, A. Castineiras, M. D. Couce, M. Garcia-Vega, M. Rosende, A. Sanchez, J. Sordo, J. M. Varela, E. M. Vazquez-Lopez, *Polyhedron*, **2008**, *27*, 2436.
- 126. A. Mazouz, P. Meunier, M. M. Kubicki, B. Hanquet, R. Amardeil, C. Bornet, A. Zahidi, *Dalton. Trans.*, **1997**, 1043.
- 127. A. K. Singh, V. Singh, Phosphorus, Sulfur and Silicon, 1993, 80, 95.
- 128. R. Batheja, S. Katiyar, V. Singh, A. K. Singh, Polyhedron, **1994**, *13*, 777.
- 129. A. Covaci, A. Silvestru, unpublished results.
- 130. S. J. Angus-Dunne, L. E. P. Lee Chin, R. C. Burns, G. A. Lawrance, *Trans. Met. Chem.*, **2006**, *31*, 268.
- 131. T. Chakravorty, K. Srivastava, H. B. Singh, R. J. Butcher, J. Organomet. Chem., 2011, 696, 2782.
- 132. S. D. Apte, S. S. Zade, H. B. Singh, R. J. Butcher, Organometallics, 2003, 22, 5473.
- 133. R. Kaur, S. C. Menon, S. Panda, H. B. Singh, R. P. Patel, R. J. Butcher, *Organometallics*, **2009**, *28*, 2363.
- 134. T. Chakravorty, H. B. Singh, R. J. Butcher, Acta Cryst., 2012, E68, m113.
- 135. P. N. Jayaram, G. Roy, G. Mugesh, J. Chem. Sci., 2008, 120, 143.
- 136. MestReC and MestReNova, Mestrelab Research S.L., A Coruña 15706, Santiago de Compostela.
- 137. G.M. Sheldrick, Acta Crystallogr. Sect. A, 2008, 64, 112.
- K. Brandenburg, DIAMOND Visual Crystal Structure Information System, Release 3.1d, Crystal Impact GbR, Bonn, Germany, 2006.
- 139. PLATON: (a) A. L. Spek, J. Appl. Crystallogr., **2003**, 36, 7e13; (b) A. L. Spek, Acta Crystallogr. D, **2009**, 65, 148e155.

Publicații rezultate din teza de doctorat

1. New diorganoselenium(II) compounds and their behavior towards late transition metals A. Pop, D. Rosca, **R. Mitea**, A. Silvestru, *Inorg. Chim. Acta*, **2013**, 405, 235-242.

2 Cobalt (II) complexes with hypervalent triarylphosphanes. **R. Mitea**, A. Covaci, C. Silvestru, A. Silvestru, *Rev. Roum. Chim.*, **2013**, *58*(2-3), 265-273

3. Copper complexes with hypervalent triarylphosphanes. A. Covaci, **R. Mitea**, I. Hosu, A. Silvestru, *Polyhedron, submitted*.

4. Diorganoselenium(II) ligands with hydroxo functionalities and their coordination behavior towards d metals. **R. Mitea**, A. Pop, A. Silvestru,
J. Organomet. Chem., in preparation.

Conferințe

 New copper complexes with triarylphosphines
 R. Mitea, A. Covaci, I. Hosu, A. Silvestru
 7th International Conference of the Chemical Societies of the South-Eastern European Countries, Bucharest, Romania, September 2010.

New dialcoxo ligands and their metal complexes
 R. Mitea and A. Silvestru
 Academic Days of Timisoara, 12th Edition, Timisoara, Romania, May 2011.

3. Diorganochalcogen (II) species bearing alkoxo functionalities and their coordination behavior **R. Mitea** and A. Silvestru

International Conference on Organometallic Chemistry, Lisbon, Portugal, September 2012.